NORAKSTS
Lieta Nr.A42552906
SKA-461/2008

S P R I E D U M S

Rīgā 2008.gada 30.jūlijā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore J.Briede
senators A.Laviņš
senators J.Neimanis

piedaloties pieteicējiem *I.K.* un *I.K.*, viņu pārstāvei zvērinātai advokātei Ilzei Skaistkalnei,

atbildētājas Tukuma rajona Tumes pagasta pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Tumes pagasta bāriņtiesas pārstāvei Ainai Ritai Akmeņkalnei,

trešajai personai *I.K.*,

trešajai personai *J.Z.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *I.K.* un *I.K.* pieteikumu par Tumes pagasttiesas 2006.gada 25.oktobra lēmuma Nr.1-6/23 un 2006.gada 8.novembra lēmuma Nr.1-6/25 atcelšanu un morālā kaitējuma atlīdzinājumu, sakarā ar *I.K.* un *I.K.* kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2008.gada 26.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Tumes pagasttiesa ar 2006.gada 25.oktobra lēmumu Nr.1-6/23 atņēma pieteicējiem *I.K.* un *I.K.* aprūpes tiesības pār viņu nepilngadīgo meitu *I.K.* (dzimusi 1991.gadā), kā arī ierobežoja pieteicēju tiesības noteikt meitas dzīvesvietu. Lēmums balstīts uz secinājumiem, ka pieteicēju vainas dēļ bērns atradās veselībai bīstamos apstākļos un ka pret bērnu pieļauta cietsirdīga, cieņu un godu aizskaroša izturēšanās. Secinājumu pamats ir fakts, ka bērns ir aizbēdzis no mājām, savu rīcību motivējot ar pret viņu vērsto fizisku vardarbību, un Talsu krīzes centra atzinums, ka bērns ģimenē

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ticis ilgstoši pakļauts emocionālai vardarbībai, kas bērnam radījis emocionālās ciešanas un atstājis negatīvu iespaidu uz bērna emocionālo un sociālo funkcionēšanu.

Tumes pagasttiesa ar 2006.gada 8.novembra lēmumu Nr.1-6/25 par pieteicēju meitas aizbildni iecēla *J.Z.* Lēmums par *J.Z.* iecelšanu par aizbildni balstīts uz konstatējumiem, ka abiem vecākiem ir atņemtas bērna aprūpes tiesības, ka bērna vēlme ir palikt trešās personas ģimenē un ka trešā persona ar Tukuma pilsētas bāriņtiesas lēmumu atzīta par atbilstošu aizbildņa pienākumu pildīšanai.

[2] *I.K.* un *I.K.* iesniedza Administratīvajā rajona tiesā pieteikumu par Tumes pagasttiesas 2006.gada 25.oktobra lēmuma Nr.1-6/23 un 2006.gada 8.novembra lēmuma Nr.1-6/25 atcelšanu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

Administratīvās rajona tiesas tiesnese ar 2006.gada 7.decembra lēmumu lietā kā trešo personu pieaicināja *J.Z.*

[3] Administratīvā rajona tiesa ar 2007.gada 18.maija spriedumu noraidīja pieteikumu. Spriedums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Civillikuma 203.panta pirmās daļas 2.punkts, pamatojoties uz kuru pieteicējiem atņemtas meitas Ingas aprūpes tiesības, noteic, ka bērna aprūpes tiesības vecākam tiek atņemtas, ja bāriņtiesa atzīst, ka bērns atrodas veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos vecāka vainas dēļ (vecāku apzinātas rīcības vai nolaidības dēļ).

Tādējādi, lai piemērotu Civillikuma 203.panta pirmās daļas otro punktu ir jākonstatē: 1) bērns atrodas veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos; 2) vecāku vaina (vecāku apzināta rīcība vai nolaidība). Iepriekš minētās normas piemērošanas mēraukla ir bērna intereses.

[3.2] No lietā iegūtajiem pierādījumiem izriet, ka no vienas puses, cilvēki, kas ilgāku vai īsāku laiku ir bijuši saskarsmē ar *I.K.* (klases audzinātāja, skolas speciālais pedagogs, Tumes pagasta sociālā dienesta darbinieces, *I.* aizbildne un arī vecāki), Ingas uzvedībā un psiholoģiskajā stāvoklī pamanījuši tādas pārmaiņas un izpausmes, kas raksturīgas reakcijai uz vardarbību, kaut arī ne visas iepriekšminētās personas spējušas izprast ar Ingu notiekošā īstos cēloņus.

No otras puses, no *I.K.* stāstītā par attiecībām ģimenē secināms, ka ģimenē viņa sistemātiski tikusi pakļauta emocionālajai vardarbībai. Inga ir norādījusi uz pārmērīgu un regulāru kritiku, viņas spēju un sasniegumu noniecināšanu vai neievērošanu, pazemojošu izteicienu lietošanu un apsaukāšanu, viņas vajadzību (vairāk emocionālo,

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

mazāk materiālo) ignorēšanu u.c. Tāpat Inga norādījusi uz epizodisku fizisku vardarbību.

Vērtējot kopā pusaudzes stāstu par vecāku attieksmi pret viņu (tēva vardarbību un atbalsta trūkumu no mātes) un ar *I.* saskarsmē esošo pieaugušo vērojumus par viņas uzvedību un psiholoģisko stāvokli ilgākā laika posmā, veidojas pārliecinoša vardarbības un reakcijas uz to kopaina.

Visu konstatēto apstākļu kopums ir pietiekams pamats atzīt vardarbības faktu, kā arī saistīt šo vardarbību ar ģimeni.

Kā atzīts speciālajā literatūrā, vardarbības seku pārvarēšana ir ilgstošs un sarežģīts process, kurā ir nepieciešams speciālista atbalsts.

[3.3] Bērna izņemšana no ģimenes, kurā, kā noskaidrots lietā, viena vecāka (tēva) vardarbīgas audzināšanas metodes akceptē arī otrs vecāks (māte), kā rezultātā bērns cieš tik ļoti, ka bēg no mājām un pieļauj pašnāvības iespējamību, ir bērna interesēs, jo bērnam ir tiesības augt drošā vidē, kur netiek apdraudēta viņa fiziskā un garīgā veselība. Līdz ar to atzīstams, ka bāriņtiesas lēmums ir pieņemts *I.K.* interesēs.

Turklāt *I.K.* ir 15 gadus veca saprātīga pusaudze, kura jau spēj nošķirt savu gribu no pieaugušo gribas. Konsekventi un kategoriski Inga apgalvo, ka nevēlās būt kopā ar saviem vecākiem un kontaktēties ar viņiem, tādējādi paužot neuzticēšanos abiem saviem vecākiem.

[3.4] Līdz ar to Tumes pagasttiesas 2006.gada 25.oktobra lēmums Nr.1-6/23 atzīstams par tiesisku un pamatotu.

[3.5] Tāpat tiesisks un pamatots ir lēmums par *J.Z.* iecelšanu par aizbildni. Noteicošais arguments tam, ka *J.Z.* ir piemērota aizbildnes pienākumu pildīšanai, ir fakts, ka *I.K.* pati ir viņai uzticējusies, un, spriežot pēc Ingas paskaidrojumiem tiesas sēdē, viņa nejūtas pievilta. Bez tam, no lietas materiāliem redzams, ka par *J.Z.* atbilstību aizbildnes pienākumu pildīšanai ir lēmusi Tukuma pilsētas bāriņtiesa, konstatējot, ka *J.Z.* ir vajadzīgās spējas un īpašības, lai kļūtu par aizbildni.

[3.6] Tā kā pārsūdzētais akts par aprūpes tiesību atņemšanu pieteicējiem, ar kuru pieteicēji saista atlīdzinājuma prasījumu, ir tiesisks un pamatots, morālā kaitējuma atlīdzinājumam šajā lietā nav pamata.

[4] Izskatījusi lietu sakarā ar pieteicēju apelācijas sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa ar 2007.gada 29.augusta spriedumu daļēji apmierināja pieteikumu.

Izskatījis lietu sakarā ar Tumes pagasta bāriņtiesas kasācijas sūdzību, Senāts ar 2008.gada 10.janvāra spriedumu atcēla Administratīvās apgabaltiesas 2007.gada

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

29.augusta spriedumu un nosūtīja lietu jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai. Senāts atcēla apgabaltiesas spriedumu, jo apgabaltiesa nebija ņēmusi vērā *I.K.* liecību, kas sniegta pirmās instances tiesā, nebija pievērsusi uzmanību jautājumam par *I.K.* procesuālo statusu, nebija uzaicinājusi viņu piedalīties tiesas sēdē.

Administratīvās apgabaltiesas tiesnese ar 2008.gada 22.janvāra lēmumu pieaicināja *I.K.* lietā kā trešo personu.

[5] Administratīvā apgabaltiesa ar 2008.gada 26.marta noraidīja pieteikumu. Spriedums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums un pierādījumu novērtējums ir detalizēts, pareizs un pilnībā pietiekams. Līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai.

[5.2] Pirmās instances tiesa spriedumā ir sniegusi argumentus par visiem lietā būtiskajiem argumentiem. Turklāt, ņemot vērā Administratīvās apgabaltiesas sēdē sniegto *I.K.* paskaidrojumu, atzīstams, ka pārsūdzētie lēmumi pieņemti, izvērtējot bērna intereses.

[5.3] Apstākļos, kad bērnam bija domas par pašnāvību, bērna līdzcilvēku pienākums bija noskaidrot šādas situācijas cēloņus un nekavējoties izvēlēties labākos risinājumus bērna interesēs. Tomēr, kā tika noskaidrots apgabaltiesas sēdē, Ingas vecāki pēc pārsūdzēto lēmumu pieņemšanas nav veikuši aktīvas darbības ģimenes atkalapvienošanai (piemēram, nav vērsušies bāriņtiesā ar lūgumu atjaunot viņiem bērna aprūpes tiesības, attiecīgi pierādot, ka ir gatavi atrisināt domstarpības bērnam pieņemamā veidā).

Vecāku izturēšanās pret meitu, kaut nevēloties negatīvas sekas, tomēr radīja faktiskās sekas Ingas veselības (emocionālajā) stāvoklī, kas tobrīd nepieļāva viņas atrašanos ģimenē.

[5.4] Lietā ir pierādīts, ka *I.K.* ir bijis arī fiziski vardarbīgs pret savu meitu. Tas izriet no *I.K.* konsekventajiem paskaidrojumiem gan iestādē, gan psihologam, gan tiesai. Attiecībā uz 2006.gada 7.oktobra rīta notikumiem ir dodama priekšroka tieši *I.K.* paskaidrojumiem, nevis *I.K.* paskaidrojumiem, jo īpaši ņemot vērā, ka šie notikumi uz bērnu atstājuši liela emocionāla pārdzīvojuma sekas.

[6] Pieteicēji iesniedza kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas spriedumu. Kasācijas sūdzība pamatota ar tālāk minētajiem argumentiem.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

[6.1] Administratīvā apgabaltiesa pārkāpusi pieteicēju tiesības uz kvalificētu juridisko palīdzību un pieteicējas *I.K.* tiesības uz piedalīšanos savas sūdzības izskatīšanā. Apgabaltiesa nav izvērtējusi attaisnojošo iemeslu, kura dēļ viņa neieradās uz tiesas sēdi, un apstākli, ka viņa ir sūdzības iesniedzēja, viens no bērna vecākiem, pret kuru bērnam ir pozitīva attieksme un kuras paskaidrojumi varēja ietekmēt lietas iznākumu.

[6.2] Tiesa paplašināti tulkojusi Bērnu tiesību aizsardzības likumu un Civillikuma 203.pantu.

[6.3] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 150.panta otrajai daļai tiesai bija jāvērtē tikai apstākļi, kas minēti pārsūdzētajā administratīvajā aktā. Tomēr tiesa ir ļāvusi iestādei iesniegt papildu pierādījumus, kas nebija bāriņtiesas rīcībā administratīvā akta sastādīšanas brīdī. Tiesa nav izvērtējusi pieteicēju argumentus, ka, pieņemot lēmumu, bāriņtiesa pieļāvusi pārkāpumus, kas ietekmē administratīvā akta spēku.

[6.4] Tiesa sprieduma motīvu daļā nav pieminējusi un analizējusi lēmumu par aizbildņa iecelšanu, nav norādījusi, kāpēc noraidījusi pieteikumu par šā lēmuma atcelšanu.

[6.5] Tiesa nav atsaukusies ne uz vienu tiesību normu, no kā izrietētu sprieduma rezolutīvā un motīvu daļa. Tādēļ nav skaidrs, kā tiesa varēja konstatēt Civillikuma 203.panta otrajā daļā norādīto apstākļu pastāvēšanu, vecāku apzinātu nolaidību, vainu. Lēmumā par aprūpes tiesību atņemšanu šādu apstākļu esamība nav motivēta.

[6.6] Nav motivēts, kāpēc aprūpes tiesības nevarēja īstenot *I.K.* vai tuvākie radinieki. Bāriņtiesa nav iesniegusi pierādījumus, ka šāda iespēja meklēta.

[6.7] Tiesas secinājums, ka vecāki nav veikuši aktīvas darbības ģimenes apvienošanai, nav vērsusies bāriņtiesā ar lūgumu atjaunot aprūpes tiesības, ir pretējs lietas materiāliem. Šāds rakstisks iesniegums ir sastādīts un iesniegts Tumes bāriņtiesā 2007.gada 20.martā. Tiesa nepielaida lietā psihologu, kura konsultācijas pieteicēji ilgstoši apmeklē. Tātad tiesa nav iepazinusies ar pierādījumiem lietā, spriedums nav ar tiem pamatots.

[6.8] Tiesa nav izvērtējusi, vai nebūtu lietderīgāk un samērīgāk, bērna interesēm atbilstošāk izvēlēties tādu problēmas risinājumu, kas nav saistīts ar bērna izņemšanu no ģimenes. Talsu krīžu centrs 2006.gada 25.oktobra pavadrakstā ir norādījis uz šādiem sadarbības veidiem.

[6.9] Tiesa nepamatoti norādījusi, ka ir pierādīts, ka *I.K.* bijis fiziski vardarbīgs pret meitu. Tādu pierādījumu lietā nav. Lietā nav pierādījumu arī par citu vardarbību.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

Tiesa norādījusi, ka vardarbības seku pārvarēšana ir ilgstošs process, kam nepieciešams speciālista atbalsts. Tas ir pretrunā ar lietā noskaidroto, ka *I.K.* vairs neapmeklē psihologu un nejūt pēc tā vajadzību. Tātad sekas nav jānovērš. Jāsecina, ka vardarbības nav bijis.

[6.10] Tiesa nav pārbaudījusi visus pierādījumus lietā. Tiesa arī nav izskatījusi un nav motivējusi, kāpēc netiek atzīts pieteicēju pamatojums bērna audzināšanai, kas pamatots ar Bērnu aizsardzības tiesības aizsardzības likuma 47. un 49.pantu, nav analizējusi audzināšanas mērķi un nav pārbaudījusi, vai šis mērķis ir īstenots ar pārsūdzētajiem lēmumiem, nav pārbaudījusi, vai bērna aiziešanai pie uzticības personas nav pilnīgi citi motīvi, nevis bāriņtiesas lēmumā minētie. Vecāku vēlme aizsargāt bērnu no negatīvas sociālās ietekmes, alkoholisko dzērienu ietekmes, rūpes par bērna drošību, nosakot, ka ārpus mājas drīkst atrasties tikai līdz 23.00, ir Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikts vecāku pienākums. No sprieduma un pārsūdzētā lēmumu izriet, ka vecāki tiek sodīti par likuma izpildi.

[6.11] Ar bāriņtiesas lēmumu un tiesas spriedumu pārkāptas cilvēktiesības uz ģimeni.

[7] Tumes pagasta bāriņtiesa rakstveida paskaidrojumos paudusi viedokli, ka Administratīvās apgabaltiesas spriedums ir pamatots, bet pieteicēju kasācijas sūdzība nav pamatota, tajā paustie argumenti ir pretrunā ar lietas materiāliem.

[8] Tiesas sēdē pieteicēji uzturēja kasācijas sūdzību. Tumes pagasta bāriņtiesas pārstāve un trešās personas *J.Z.* un *I.K.* neatzina pieteicēju kasācijas sūdzību.

Motīvu daļa

[9] Administratīvā procesa likuma 325.pants noteic, ka apelācijas instances tiesas spriedumu administratīvā procesa dalībnieks var pārsūdzēt kasācijas kārtībā, ja tiesa pārkāpusi materiālo vai procesuālo tiesību normas vai, izskatot lietu, pārsniegusi savas kompetences robežas.

Kā daudzkārt norādīts Senāta nolēmumos, no minētās tiesību normas izriet, ka kasācijas instances tiesas kompetencē neietilpst lietas apstākļu un pierādījumu pārvērtēšana pēc būtības *(sk., piemēram, Senāta 2007.gada 8.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-425/2007 10.punktu, Senāta 2007.gada 22.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-462/2008 7.punktu, Senāta rīcības sēdes 2008.gada 10.aprīļa lēmuma lietā Nr.SKA-*

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

304/2008 7.4.punktu, Senāta rīcības sēdes 2008.gada 5.jūnija lēmuma lietā Nr.SKA-396/2008 5.punktu).

Senāts atzīst, ka virkne pieteicēju kasācijas sūdzībā ietverto argumentu *(sk. atreferējumu šā sprieduma 6.6.-6.10.punktā)* būtībā ir vērsti uz tiesas novērtēto pierādījumu un konstatēto lietas apstākļu pārvērtēšanu pēc būtības. Senāts atzīst, ka šos argumentus nevar pārbaudīt, atturoties vērtēt pierādījumus un lietas apstākļus pēc būtības. Tāpēc Senāts, ievērojot savas kompetences robežas, nevērtē šos pieteicēju argumentus.

Senāts izvērtē vienīgi tos kasācijas sūdzībā minētos argumentus, kas saistīti ar tiesību normu interpretāciju vai piemērošanu.

[10] Senāts atzīst par nepamatotiem kasācijas sūdzībā paustos argumentus, ka Administratīvā apgabaltiesa, izskatot lietu bez pieteicējas *I.K.* un pieteicēju pārstāves Ilzes Skaistkalnes klātbūtnes, pārkāpusi pieteicēju tiesības uz kvalificētu juridisko palīdzību un pieteicējas *I.K.* tiesības uz piedalīšanos tiesas sēdē un ka apgabaltiesa nav izvērtējusi attaisnojošo iemeslu, kura dēļ *I.K.* neieradās uz tiesas sēdi.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 214.panta pirmo daļu, ja uz tiesas sēdi nav ieradies kāds no administratīvā procesa dalībniekiem, tiesa sāk lietas izskatīšanu, ja vien saskaņā ar šā likuma 268. vai 269.pantu nav pamats to atlikt. Savukārt saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 269.panta 1.punktu tiesa var atlikt lietas izskatīšanu, ja nav iespējams izskatīt lietu tāpēc, ka nav ieradies kāds administratīvā procesa dalībnieks, kuram paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu.

Minētā likuma 269.panta 1.punkts neuzliek tiesai pienākumu lietas izskatīšanu atlikt, bet piešķir tiesai rīcības brīvību izvērtēt, vai lietu iespējams izskatīt bez personas, kas nav ieradusies uz tiesas sēdi, klātbūtnes. Ja tiesa konstatē, ka lietu var izskatīt bez personas klātbūtnes, tai šādā gadījumā nav lietas izskatīšana jāatliek. Lietas atlikšanai vai neatlikšanai šādā gadījumā nav sakara ar to, vai persona uz tiesas sēdi nav ieradusies attaisnojošu vai neattaisnojošu iemeslu dēļ, bet gan, vai personas, kura nav ieradusies, klātbūtne tiesas sēdē ir nepieciešama lietas apstākļu noskaidrošanai. Ja lietas apstākļi ir pietiekoši skaidri, tiesai nav pamata atlikt sēdi uz to aicinātās vai izsauktās personas neierašanās dēļ *(sk. Senāta 2006.gada 8.augusta lēmuma lietā Nr.SKA-402/2006 12.punktu).*

No Administratīvās apgabaltiesas sprieduma un tiesas sēdes protokola redzams, ka Administratīvā apgabaltiesa, iepriekš uzklausot citu ieradušos procesa dalībnieku viedokli, ka lietas atlikšanai nav pamata, ir izvērtējusi *I.K.* tiesas sēdē izteikto lūgumu

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

atlikt lietas izskatīšanu sakarā ar Ilzes Skaistkalnes un *I.K.* neierašanos un atzinusi, ka ir iespējams izskatīt lietu bez pieteicējas *I.K.* un zvērinātas advokātes Ilzes Skaistkalnes piedalīšanās. Apgabaltiesa, izlemjot jautājumu par tiesas sēdes atlikšanu, īpaši ņēmusi vērā nepilngadīgās *I.K.* viedokli, ka viņas interesēs ir izskatīt lietu pēc iespējas ātrāk un ka viņai ilgstoša tiesāšanās šķiet bezjēdzīga un ir nepatīkama *(sk. Administratīvās apgabaltiesas sprieduma 12.punktu un tiesas sēdes protokolu lietas 2.sējuma 16.-17.lapā)*.

Tādējādi apgabaltiesa savas rīcības brīvības robežās ir izvērtējusi nepieciešamību atlikt lietas izskatīšanu un argumentēti atzinusi, ka lietu iespējams izskatīt bez neieradušos procesa dalībnieku klātbūtnes. Senātam nav pamata pārvērtēt šo Administratīvās apgabaltiesas secinājumu.

[11] Senāts atzīst par nepamatotu pieteicēju kasācijas sūdzībā pausto argumentu, ka, ļaujot Tumes pagasta bāriņtiesai iesniegt papildu pierādījumus, kas nav bijuši iestādes rīcībā administratīvā akta izdošanas brīdī, tiesa pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 150.panta otro daļu.

Administratīvā procesa likuma 150.panta otrā daļa noteic, ka iestāde var atsaukties tikai uz tiem pamatojumiem, kas norādīti administratīvajā aktā. Attiecīgi Administratīvā procesa likuma 250.panta otrā daļa noteic, ka tiesa, vērtējot administratīvā akta tiesiskumu, spriedumā ņem vērā tikai tos apstākļus, uz kuriem iestāde ir atsaukusies administratīvā akta pamatojumā.

Senāts norāda, ka par administratīvā akta *pamatojumu* minēto normu izpratnē ir atzīstami *apstākļi*, uz kuriem administratīvais akts balstīts, nevis *pierādījumi* par šiem apstākļiem. Tas izriet no Administratīvā procesa likuma 150.panta pirmās daļas, kas noteic, ka iestādei *jāpierāda* tie *apstākļi*, uz kuriem tā atsaucas kā uz savu iebildumu *pamatojumu*. Līdz ar Administratīvā procesa likuma 150.panta otrā daļa un 250.panta otrā daļa neļauj tiesai, skatot pieteikumu par nelabvēlīga administratīvā akta atcelšanu, pieteicējam nelabvēlīgu spriedumu pamatot ar jauniem apstākļiem, uz kuriem nav norādīts administratīvajā aktā. Tomēr tiesai ir pienākums pārbaudīt, vai iestādes norādītie apstākļi, uz kuriem administratīvais akts balstīts, patiešām pastāv. To darot, tiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 150.panta pirmajai daļai var atļaut atbildētājam iesniegt papildu pierādījumus par administratīvā akta pamatojumā minētajiem apstākļiem *(sk. un sal.: Senāta rīcības sēdes 2007.gada 10.septembra lēmuma lietā Nr.SKA-565/2007 8.punkts)*.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

Tiesa konkrētajā gadījumā nav balstījusi spriedumu uz jauniem apstākļiem, kuri nebūtu bijuši norādīti administratīvajos aktos. Tiesa, izmantojot likumā paredzētus pierādīšanas līdzekļus, ir tikai pārbaudījusi, vai pastāv tie apstākļi, ar kuriem administratīvajos aktos pamatota *I.K.* aprūpes tiesību atņemšana pieteicējiem un *J.Z.* iecelšana par *I.K.* aizbildni. Tas ir, vai *I.K.* ir aizbēgusi no mājām, vai pieteicēju ģimenē ir konstatējama fiziska un emocionāla vardarbība pret *I.K.*, kā arī vai *I.K.* ir izteikusi vēlmi palikt *J.Z.* ģimenē un vai *J.Z.* ir atbilstoša aizbildnes pienākumu pildīšanai.

Līdz ar to Senāts atzīst, ka Administratīvā apgabaltiesa nav pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 150.panta otro daļu un 250.panta otro daļu.

[12] Nav pamatots kasācijas sūdzībā minētais arguments, ka Administratīvā apgabaltiesa nav izvērtējusi lēmuma par aizbildņa iecelšanu tiesiskumu.

Administratīvā apgabaltiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtajai daļai ir pievienojusies pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai. Līdz ar to Administratīvās rajona tiesas sprieduma pamatojums uzskatāms arī par Administratīvās apgabaltiesas sprieduma pamatojumu. Savukārt Administratīvā rajona tiesa sava sprieduma motīvu daļā ir devusi vērtējumu lēmumam par *J.Z.* iecelšanu par *I.K.* aizbildni. Tādējādi atzīstams, ka šo vērtējumu devusi arī Administratīvā apgabaltiesa.

Tāpat nav pamatots kasācijas sūdzībā izteiktais arguments, ka Administratīvā apgabaltiesa nav atsaukusies ne uz vienu tiesību normu, no kā izrietētu sprieduma rezolutīvā un motīvu daļa. Senāts norāda, ka Administratīvās rajona tiesas spriedumā, kurā ietvertajam pamatojumam Administratīvā apgabaltiesa ir pievienojusies, ir norādītas piemērotās materiālo tiesību normas. Līdz ar to, ņemot vērā iepriekšējā rindkopā minēto, Senāts atzīst, ka arī Administratīvās apgabaltiesas spriedums ir pamatots ar tiesību normām.

[13] Pieteicēji kasācijas sūdzībā ir tikai nosaukuši Bērnu tiesību aizsardzības likumu un Civillikuma 203.pantu un norādījuši, ka apgabaltiesa tos nepareizi iztulkojusi. Tomēr pietiecēji nav norādījuši uz konkrētām Bērnu tiesību aizsardzības likuma normām, kuras tiesa nepareizi iztulkojusi, kā arī nav norādījuši, kā izpaudusies minētās Civillikuma normas nepareiza interpretācija tiesas spriedumā. Līdz ar to Senāts nevar izvērtēt minētos pieteicēju argumentus. Arī pieteicēju arguments par cilvēktiesības uz ģimeni pārkāpumu ir pārāk vispārīgs, lai to varētu izvērtēt.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

Senāts, patstāvīgi izvērtējis Administratīvās apgabaltiesas sprieduma tiesiskumu, nesaskata, ka Administratīvā apgabaltiesa būtu pārkāpusi bērnu tiesību aizsardzību regulējošās tiesību normas.

[14] Ņemot vērā minēto, Senāts atzīst, ka pieteicēju kasācijas sūdzība noraidāma kā nepamatota.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta 1.punktu un 351.pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o s p r i e d a

Atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2008.gada 26.marta spriedumu, bet *I.K.* un *I.K.* kasācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore	*(paraksts)*	J.Briede
Senators	*(paraksts)*	A.Laviņš
Senators	*(paraksts)*	J.Neimanis

NORAKSTS PAREIZS

Senatore J.Briede

Rīgā 2008.gada 30.jūlijā

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com